

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kor.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 > 50 >
Helyben naznoz uordva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 > 50 >

NAGYVÁRAD, szeptember 19.

A második üzenet.

(— a.) A politikai helyzetet még mindig a kiegyezési tárgyalások s ezzel kapcsolatban az új választások dominálják. Félünk, hogy a magyar regnikoláris bizottságnak mai ülése s a miniszterelnöknek bécsi útja nem nyitják meg a kibontakozás útját, hanem inkább újabb akadályokat gördítenek eléje.

Ismeretes olvasóink előtt, hogy az osztrák és a magyar kvóta-deputáció ki-egyenlíthetetlen ellentétbe jutott egymással. Amaz 10%-kal akarja emelni a kvótát, vagyis azt az arányt, amely szerint osztozunk Ausztriával a közös ügyek terheinek viselésében. Sokszor kiszámították már, hogy évenként hány milliót jelent ez a 10%? Ha a közös kiadások összege a mai marad, akkor az eddigi 31 millió helyett fizetünk 41 milliót; s ha csak egy millióval emelkedik is évenként a közös kiadások összege, abból 430,000 frt esik mi reánk, 570,000 Ausztriára. — Ennyi újabb terhet mi nem bírunk meg (hiszen papiroson is csak 25,000 frt felesleget tud kimutatni a pénzügyminiszter!), de nem is igazságos, hogy ily nagy részét viseljük a közös terheknek. Ausztria népe aránytalanul gazdagabb, mint mi vagyunk s e mellett a közös vámterület és más közös ügyek előnyeit is csaknem kizárólag ő élvezi; nekünk csak a teher jut belőle.

Éppen azért a magyar kvóta-bizottság

nem járulhatott hozzá az osztrákok javaslatához. Alapos tudással megírt választ küldött Bécsbe, melyben világosan kifejti, hogy országunk nem vállalhat magára nagyobb terhet az eddiginél; de nem kívánja ezt az igazságosság sem, mert a két állam vagyoni viszonyainak éppen a mostani kvóta felel meg, melyet azért a jövőre is fenntartani kívánnak.

Az osztrákok hamar elküldték a második üzenetet, mely csak abban különbözött az elsőtől, hogy megtámadta egyúttal a kvóta kiszámításának addigi módját is, helytelennek tüntetvén fel azt.

A magyar bizottság azóta tartott egy ülést még a nyári szünetek előtt. Elhatározta, hogy fenntartja előbbi üzenetét — de a válasz részletes kidolgozását mostanra halasztotta.

Nem akarjuk untatni olvasóinkat a többi részletekkel, amik azóta történtek. Nálunk Horánszky, Ausztriában Berybáró tettek közvetítő indítványokat, de a kormány egyiket sem fogadta el. S így a helyzet ma is az, ami a nyáron volt, sőt ma rosszabb, mert azóta elmúlt három hónap és december 31-ike, az eddigi egyezség felmondásának határideje veszedelmesen közeleg.

Az egész kiegyezésnek sarkpontját a kvóta-kérdése képezi. Ausztria kormánya ki is jelentette, hogy addig, míg e kérdésben meg nem egyeznek, addig a többi javaslatokat sem terjeszti elő. Ő Felsőge pedig a galicziai hadgyakorlatok alkalmával olyanféle kijelentést tett, hogy a kiegyezést a mostani reichsrathnak kell meg-

kötnie, melynek mandatumata tavaszkor jár le. Vajjon a mienkre is ez a nagy feladat vár-e? Bajosan hisszük, hogy képes lenne ennek megfelelni, már csak az idő rövidsége miatt is.

Éppen azért kíváncsian nézünk a magyar kvóta-bizottság mai ülésének végzése elé. Ha csakugyan fenntartja egészen előbbi határozatát s nem lép az alkudozások talajára (amit az eddigiek után nem szabad feltételeznünk), akkor csakugyan nem segíthet másként a kormány magán, mint a képviselőház feloszlásával: s éppen ezért ment állítólag Bánffy miniszterelnök az osztrák fővárosba.

Más kérdés, fog-e használni ez az expediens magának az ügynek, a kiegyezés megkötésének? Vajjon az új parlament hajlandó lesz-e elvállalni a nagyobb kvótát? Vajjon a választásnál megmondják-e kormánypárti jelöltek, hogy ők mennyire vállalkoznak? Lesz-e módja a választó közönségnek, hogy e kétségkívül fontos kérdésben ő is nyilatkozhassék? Mivel olyan kérdések, melyre most még hiába kérünk választ.

A bankszabadalom megújításáról is napról-napra változó híreket kapunk. Legutóbb már azt irták a felhivatalosak, hogy rendben van minden. A tegnapi »Neue Freie Presse« pedig már ismét szidja a paritást, mely nem engedi dülőre jutni a bankkal folytatott tárgyalásokat

Végre valahára szeretne már az ország népe tisztán látni e végtelenül fontos ügyekben. A magyar bizottság mai

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Lourdes története az orvosok tollából.*)

— A legnevezetesebb orvosok, kik a gyógyulások tanuivalának. —

Már az első gyógyulások az iskola ellenzésére találtak, egyúttal azonban támaszra leltek azon orvosok nyilatkozataiban, kik azoknak szemtanúi voltak. A harmadik jelenet óta Dozons dr. állandóan Bernadette körül tartózkodik. Hitetlen ugyan ő is, de pártatlan; meggyőződést akar szerezni a dolgokról; s az események, melyek közelében folytak le, minden kételyét eloszlatták.

Utána Vergez kezdi meg nagyszabású vizsgálódásait. A gyógyulások száma napról-napra növekszik. Minden beteg akarja hallani orvosa véleményét az eredmény felől s ezzel gyakran alkalmat nyújt a betegség legbehatóbb történetének megfigyelésére.

Az információ és ellenőrzés ekként nagy terjedelmet ölt és egész Franciaországra kiterjed. Egyetemeink tanárai, nagyvárosaink orvosai többé-kevésbé résztvesznek benne, és sokszor akarataik ellenére kénytelenek e kérdések tanulmányozásával foglalkozni.

1873-ban dr. Fabre, a marseillei egyetem tanára, egy súlyos esetnek, vitus táncznak, gyógyulását konstatálja és dr. Duconte, a be-

* Részlet Hausl-Boissarie dr.-nak irodalmi rovatunkban ismertetett: »Lourdes története orvosi szempontból« cz. művéből.

teg házi-orvosa hasonló bizonyítványt állít ki. 1886-ban Marcel dr. jelenti, hogy Marcellin Mária nagymérvű petefészek daganatból gyógyult és dr. Audibert, a marseillei klinika főorvosa, aki Marcellinnek Lourdesba való érkezésénél jelen volt, pontosan leírta a daganat terjedelmét és székhelyét s néhány pillanattal később a gyógyulás szeme előtt megy véghez.

A montpellier-i egyetem adá Vergez-t és szolgáltatja Chrestien tanár, Caisso és Diffe dr.-ok bizonyítványait.

Dr. Regnault, a rennesi egyetem tanárát több ízben felkeresték, hogy a lourdesi gyógyulások igazolja s ő ezen kívánságnak tudós szakértelemmel felelt meg.

Dr. Petit, u. azon egyetem tanára, 1883-ban fiát, ki súlyos reczehártya bajban szenved, s egy hirneves szemorvos gyógykezelése alatt állott sikertelenül, Lourdesba hozta. A gyermek több hónap óta majdnem tökéletesen elvesztette szemvilágát a barlangnál pillanat alatt visszanyerte. Mult esztendőben dr. Petit Delannoy gyógyulásának jelentése alkalmából igen érdekesítő tanulmányt tett közzé a gerincz-agy-sorvadásról.

A nantési orvosok közül 1873-ban Thibault, Charreau, Mahol és Thoinet dr.-ok bizonyítványaira találunk. 1882-ben dr. Jouon, egykori intézeti társam, most kiváló tudós, egy ajakrák gyógyulását konstatálta, mely minden gyógyítási kísérlettel dacolt. 1886-ban továbbá dr. Lebrun a legfontosabb bizonyítványok egyikét állította ki.

Azon orvosok közül, kik az egyetemek ta-

nári karán kívül állanak, a legkiválóbb férfiak vettek részt a nagyszerű vitában és tekintélyük és nevük súlyát vetették a márlegre.

A párisi nagyszámú bizonyítványok közül kiemelhetjük Bucquoy és Constantin James dr.-ok nyilatkozatait.

Olykor látjuk, hogy két-három orvos állít ki szakvéleményt egy esetről, hogy meggyőződésünknek nyomatékok adjanak, pl. Segur Rossignol és Bernet dr.-ok közösen állapítják meg egy lavauri asztalos gyógyulását; épügy együttesen konstatálják Pomarel, Brun és Allégre dr.-ok, de Lamberterie bárónőnek értelmetlen gyógyulását.

Nagyszámú külföldi, különösen belga orvosok a leghatározottabban elismerik, hogy a lourdesi gyógyulásoknak tudományos magyarázata lehetetlenség. — Az évkönyvek minden lapján ott találjuk löweni, lüttichi, namuri és brüsszeli kollégáink neveit.

Fakultásaink legjelesebb tanárai, a kik a csoda és természetfeletti dolgok, rendszerek ellenségei, résztvesznek e nagy kutatásokban és e kérdésekben rendszerek bizonyítékokkal szolgálnak.

A lourdesi betegek a társadalom minden osztályához tartoznak. Ch a r c o t tanár állítása szerint a Salpetriére évenként bizonyos számú gyógyíthatatlan beteget Lourdesbe küldi.

E betegeken sokszor váratlan jobbulás, olykor végleges gyógyulást észlelhetni, pedig a szerencsétlen nők a nevezett kórházban rendszeren sokoldalú és gondos kezelésben részesülnek, anélkül azonban, hogy állapotukban javu-

határozata s a bécsi ut után hisszük, hogy a miniszterelnök abban a helyzetben lesz, hogy megfeleljen Apponyi interpellációjára, melyet hozzá a kvóta ügyében intézett. Csak tudjuk már meg egyszerre azt, hogy mit akar a kiegyezéssel a kormány?

Országos ügyvéd gyűlés.

— Külön tudósítónk jelentése. —

Budapest, szept. 18.

Az orsz. ügyvéd gyűlés ma kezdte meg tanácskozásait. Hodossy nyitotta meg az országos gyűlést, a melyen Erdély Sándor igazságügyminiszter is jelen volt s nagy szabásu beszéddel üdvözölte az országból összesereglett ügyvédeket.

A gyűlésből a királynak a következő táviratot küldték: Hazánk ezeréves ünnepén egybegyűlt ügyvédi gyűlés a legmélyebb hódolattal és lelkesültséggel ad kifejezést ő császári és apostoli királyi felsége iránti törhetlen hűségének és ragaszkodásának és ama forró óhájának, hogy a Mindenható óvja, védje és áldja meg Ő Felségét.

Ezután napirendre került az ügyvédi nyugdíj- és segélyügy kérdése.

A gyűlésre 10 tárgy van értekezésre kintüve.

A nagyváradai ügyvédi kamara elnöke: Hlatky Endre a következő két tárgyról fog előadást tartani: A bírói kar az ügyvédi karból állandóan és rendszeresen egészítették ki s az ügyvédek a törvénykezés egész területén és valamennyi fokán időlegesen kiegészítő bírakul alkalmaztassanak. Továbbá: Az ügyvédnek bíróvá való kinevezése esetében az ügyvédi gyakorlatban töltött idő a nyugdíjnak alapul veendő szolgálati időbe betudassék.

A német tőzsde-törvény.

Amíg nálunk is arra kerül a sor, hogy a miniszterek ismételtén adott ígéretei daczára a tőzsdét reformálni fogják, megismertetjük a kö-

vetezőkben a Németországban immár létrejött tőzsde-reformot.

A német börtörvény hat fejezetre oszlik. Az első fejezet a börzékre és a börze közegeire vonatkozik, a második a börzei árfolyam megállapításáról és az ügynökökről szól, a harmadik az értékpapíroknak börzei jegyzés alá bocsátásával foglalkozik, a negyedik a határidőüzletet, az ötödik a bizományi üzletet, a hatodik a büntető és zárhatózmányokat tárgyalja.

A törvény első fejezete a börzék felállítását az országos kormány engedélyétől teszi függővé s ennek a börzék betiltását is megengedi. Az országos kormányok ügyelnek fel a börzékre, de közvetlen felügyeleti jogukat a kereskedelmi közegekre (keresk. kamara, kereskedők testülete) is átruházhatják. A felügyelet azonban nemcsak magára a börzére terjed ki, hanem az ezzel kapcsolatos intézményekre is, likvidációs egyletek és más hasonlók. (1. §.)

Az országos kormányok közegei a börzéknel a kormánybiztosok. Ezek ügyelnek fel az üzleti forgalomra, ellenőrzik a börzére vonatkozó törvények végrehajtását. Jelen vannak a börze szerveinek gyűlésein s jelentést tesznek az esetleges rendellenességekről. A szövetségi tanács engedélyével a kormánybiztos hatásköre megszorítható s ha kisebb börzéről van szó, a biztos kirendelése egyáltalán elmaradhat. (2. §.)

Azokban az ügyekben, melyeket e törvény a szövetségi tanács határozatának tart fenn, egy börze-bizottság van hivatva szakvéleményvel szolgálni. Ennek módjában áll a birodalmi kancellárnak javaslatokat tenni és szakértőket kihallgatni. Ez a bizottság legalább 35 tagból áll, melyeket a szövetségi tanács 5—5 évre választ, a tagok felét a börze organumainak javaslatára. Azt, hogy az egyes börzeorganumok mily számban terjesztik ezeket elő, a szövetségi tanács határozza meg. A bizottság másik felét kellő méltányosság mellett a mezőgazdák és iparosok köréből választják. A bizottság ügyrendjét, annak meghallgatása után a szövetségi tanács szabja meg; ez szabja meg a választmányi tagok nap díjait és utazási költséget is. (3. §.)

Minden börzének börzei rendtartással kell bírnia. Ezt a tartományi kormány hagyja jóvá. Az országos kormány elrendelheti bizonyos szabályoknak a rendtartásba való felvételét, nevezetesen pedig azt, hogy a terménytőzsdék vezetőségben a mezőgazdaság, a mezőgazdaság mellékfoglalkozásai és a malomipar megfelelően képviseltessenek. (4. §.)

A börzei rendtartás kell, hogy rendelkezéseket tartalmazzon 1. a börze vezetőségére; 2. az üzleti ágakra nézve, melyekre a börze be van rendezve; 3. a börzelátogatás feltételeire nézve; 4. arra vonatkozólag, hogy az áruk és árfolyamok hogyan jegyeztessenek. (5. §.)

A börzelátogatásból ki vannak zárva: 1. nők; 2. olyanok, a kik nem gyakorolhatják polgári jogait; 3. a kik ítélet következtében nem rendelkezhetnek vagyonukkal; 4. a kiket jogerősen elítéltek hamis bukás miatt; 5. a kik egyszerű bukás miatt el vannak ítélve; 6. fizetésképtelenek; 7. a kiket jogerős ítélet vagy rögtön hatályosnak kinyilatkoztatott becsületbirósági ítélet a börzelátogatástól eltilt.

A börzelátogatás ujalagos megengedése a 2. és 3. pont alatti esetekben csak a kizárók megszűnése után, az 5. esetben a büntetés leülése, elévülése, vagy elengedése után 6 hónappal történhetik meg; az utolsó 6 pont alatti esetben a látogatás csak akkor nyerhető meg, ha a börze elnöksége meggyőződik arról, hogy a hitelezőkkel szemben a kötelelem fizetés, haladék vagy elengedés útján rendezve van. Az ismételtén fizetésképtelen, vagy bukott ember legalább egy évig elutasítandó. A 4. esetben állandó a kitiltás. A börzei rendtartás még más kizárási okokat is tartalmazhat. A börze közegeinek javaslatára az országos kormány kivételt is tehet a kizárási okok alól. (7. §.)

A börze-felügyelő hatósága van hivatva a börzén a rend fentartására és az üzleti forgalomra vonatkozólag rendeleteket kiadni. A rendet a börzén a börze előljárósága tartja fenn. Ez rögtön kiutasíthat rendbontókat, vagy olyanokat, a kik a forgalmat zavarják; sőt időleges kitiltással és pénzbüntetéssel is szabja meg. A kizárást a felügyelő bizottság hirdetményben közölheti a börzén. A büntetés ellen a börzei rendtartásban megszabott idő alatt a börze felügyelő hatóságánál lehet panaszt tenni. (8. §.)

Minden börzén becsületbiróságot kell felállítani. Ha a börze felügyelete valamely kereskedelmi organumra van bízva, akkor ez a bíróság ez organum összességéből vagy ennek egy bizottságából áll, ellenkező esetben a börze közegei által választott tagokból. A becsületbiróság összeállításának közelebbi meghatározását az országos kormány eszközli. (9. §.)

A becsületbiróság illetékes oly esetekben, ha börzelátogatók börze ügyködésükkel összefüggésben a becsülettel, vagy a kereskedelmi közbizalommal össze nem egyeztethető cselekményt követnek el. (10. §.)

A becsületbirósági eljárás megkezdéséről vagy erre való indítvány elutasításáról a kor-

lás állana be. Az idegbajok oly súlyosan nehezdednek rájuk, hogy minden működést megzavarnak, még értelmiségük is szenved miatta; alig marad meg emberi külsejük.

Szenvedéseik, mint a vér- és idegrendszer súlyos bántalmainak nyilvánulásai, igen gyakran szervi bajokat vonnak maguk után, melyek az orvosi tudományval daczolnak.

Múlt augusztusban érkezett Lourdesbe Mériel Celesztin, a Salpetriére benlakója, balfelére bénultan, ezenfelül siketnémán; üres révedező tekintete kifejezéstelen vala. Három nappal később teljesen egészségben hagyta el Lourdes-ot; egyenesen járt, kiejtése tiszta, szóval járása, beszéde és hallása egészen normális. A boru, kifejezéstelenség, mely előbb arczát jellemz, eltűnt s új életerő sugárzott ki belőle. Két utána való télen láttuk Mériel Celesztint viszont a Salpetriérben. Gyógyulása állandó. Szolgálatot keresett most ott, a hol öt évet a súlyos betegek osztályában töltött.

Ez eredmény még szembeötlőbb, ha oly társadalmi körű nővel történik, a ki a leg-híresebb orvosok művészetéhez és tapasztalataihoz fordulhat, s a kinek kigyógyítására minden képzelhető kísérletezést megtettek. Náluk a gyógyíthatatlanságot pontosan konstatálják s a probléma megfejtésére az anyagot oly férfiak szolgáltatják, a kiknek tekintélye elvitáztatatlan és tisztos jelleme érinthetetlen.

E szempontból vettük fel az évkönyvek legutóbbi számaiból Blondel kisasszony esetét, a ki öt éven át hiába keresett gyógyulást először Toulouse-ban több orvosnál; azután dr. Maurice Raynaud, a Charité orvosánál, végül Charcot tanárnál. Hiába látogatta egyik fűrdőt

a másik után, míg végre Lourdesbe érkezett, a hol 1882. július 12-én hirtelen tökéletesen meggyógyult. — Annak a betegségnek gyógyulása, mely a legértelmesebb orvosok összes gyógyrendszerével és fáradozásaival daczolt, csodálatos dolog — írja Amarlic dr. — és az orvosi tudomány határait fölülmulja.

Igy többé-kevésbé minden orvos, tekintet nélkül nézeteikre, résztvett a nagy eseményekben. A 2—300 névhez, melyeket e fontos bizonyítványokon olvastunk, hozzátehetnők még mindazon orvosok, tanárok és docensek neveit, akik ugyanezen betegek gyógykezelésével foglalkoztak és fáradozásaik sikertelenségéről meggyőződtek. Több mint ezer orvos volt tanuja és bírója a lourdesi csodáknak.

Nincs tehát itt szó »puszta lelkesedésről ellenőrzés és kritika nélkül«, hanem éppen az ellenkezőről.

Előttünk áll a tanuk száma és tekintélye, a kérdéses dolgok szemünk láttára történnek, ez események főszereplői nagyrészt ma is élnek, kikérdezhethetjük, megvizsgálhatjuk őket. Milyen garantiát kívánjunk még?

Honnan van az, hogy természetfeletti világ és a csodák ellenségei oly ritkán mennek Lourdes-ba? Honnan van az, hogy oly sok és kiváló kollegánk, nagyvárosaink tekintélyes orvosainak szava és biztosítása nem képes az orvosokat összeségükben, nem mondom meggyőzni, de többé-kevésbé kíváncsiakká tenni?

Erre már megfelelttem: az ember csak azt hiszi, amit akar. A lourdesi csodák ellenségei mindig azok közül valók, akik a legfényesebb bizonyítékok daczára hinni nem akarnak és vizsgálat, tanulmány nélkül elfogultan itélőknek

el olyan dolgokat, melyeket nem is ismernek. — Azoknak, a kik a gyógyultak és orvosaik tanubizonyosságát, a szülők, barátok és minden szemtanu állítását elvetik, azt mondjuk: még van egy mód, melylyel e kérdés felől közvetlenül tájékozást nyerhettek s a mely elől ki nem térhettek.

Ti más szavainak hitelt nem adtok, vajjon megvonjátok-e a hitelt saját magatokról, szemeitek-, füleitek-, öt érzéktektől? — Jöjjetek a nagy zarándoklatok tartama alatt Lourdesba, figyeljétek meg és tanulmányozzátok az eseményeket!

Jöjjetek az orvosi konstatáló irodába, kérdezzétek ki a betegeket, álljatok elő kételyeitekkel! — Ott fogtok kollegákra találni*, akik a legkínosabb pontossággal járnak el és csak igen tartózkodva nyilatkoznak; kollegákat, akik talán még kevésbé hajlandók, mint ti, elfogadni a természeti törvények megsértését vagy felforgatását.

Ha azután az irodát elhagyjátok, nem mondom, hogy meg lesztek győződve róla, hogy természetfeletti dolgokat láttatok és tapasztaltatok, — a csodák nem minden bokorban teremnek, Isten nem akar hitünk érdemeitől megfosztani és azért ritkán fed fel minden fátyolt, — de meg lesztek győződve arról, hogy ép oly tisztos gondolkozású és érinthetetlen jellemű orvosokra találtatok, mint ti magatok, akik tudományuk minden szabályait pontosan szem előtt tartjátok; orvosokra, akiket más indok nem vezérel, mint hogy a tömeg rajongásával és az iskola elméleti és elítélleteivel szemben az igazságot védelmezzék.

* 1890-ben harmincz volt az orvosok száma.

mánybiztos értesítendő. Ő kérheti a becsület-bírósi eljárás megindítását. Jogában áll minden ily tárgyalásánál részt venni, a vádlotthoz, tanukhoz kérdéseket intézni a javaslatot tenni. (11. §.) A végtárgyalást előnyozat előzheti meg, melyet a bíróság egy tagja vezet. Tanukat és szakértőket nem szabad hit alatt kihallgatni. (12. §.) A kormánybiztos beleegyezésével be lehet szüntetni az eljárást; anélkül megtartandó a végtárgyalás. A becsületbírósnál a végtárgyalást akkor is megtartják, ha a vádlott nem jelent meg. A végtárgyalás nem nyilvános, de a bíróság a nyílt tárgyalást is elrendelheti. Ennek be kell következnie a kormánybiztos vagy a vádlott kérésére. A vádlott ügyvéddel támogathatja magát. A becsületbírósnak joga van tanukat és szakértőket meghívni, s hit alatt kihallgatni. (14. §.) A büntetés lehet megrovás, időleges, vagy tartós kizárás a börzéről. (15. §.) Az ítélet a szóbeli tárgyalás lezárása napján kihirdetendő indokolással együtt, vagy legkésőbb két hét alatt kézbesítendő a kormánybiztosnak és a vádlottnak. A meg nem jelent vádlottnak is kézbesíteni kell az ítéletet.

A becsületbírósnak elrendelheti az ítéletben, hogy nyilvánosságra hozassék-e az ítélet és mily módon. A becsületbírósnak, ha időleges vagy végleges kizárással ítélt, elrendelheti, hogy az ítélt rögtön életbe lépjen. A felmentett vádlott kivására a becsületbírósnak köteles a felmentő ítéletet nyilvánosságra hozni. (16. §.)

A becsületbírósnak ítélete ellen egy a kormánybiztos, mint a vádlott fellebbezhet az időszakonként szervezett fellebbezési kamarához. Ez a kamara egy elnökből és 6 tagból áll. Az elnököt a szövetségi tanács nevezi ki. A tagokat a börze-tanács választja a saját kebeléből a börze-organumok javaslatára; a tagok közül csak kettő tartozhatik ugyanahhoz a börzéhez. (17. §.) A fellebbezés jegyzőkönyvileg, vagy írásbelileg történik annál a becsületbírósnál, mely a megtámadott ítéletet hozta. A fellebbezésre egy hét van az ítélet kihirdetésétől, illetve kézbesítésétől számítva. (18. §.) Fellebbezés esetén az ítéletet indokolásával együtt kézbesíteni kell a kormánybiztosnak és vádlottnak, ha még a kézbesítés nem történt volna meg. (19. §.) A fellebbezés írásbeli megokolására egy hét ideje van a vádlottnak a fellebbezés benyújtásának határidejétől számítva. (20. §.) A fellebbezési kamara tárgyalásához egy a vádlott, mint a kormánybiztos is meghívandó. A fellebbezési tanács is él a bizonyító eljárással a tényállás tisztázása végett. (23. §.)

A becsületbírósnak általános határozmányai ezek: A jegyzőkönyvet esküdt jegyző vezeti. A büntetésen kívül a költségekben, marasztalható a fél; a bíróságok kötelesek a becsületbírósnak, vagy fellebbezési kamarának tanuk, vagy szakértők kihallgatására irányuló kérésének eleget tenni; a börzelátogatók oly cselekedeteit, melyek becsületbírósi eljárás tárgyául szolgálhatnak a kormánybiztos, vagy ha ilyen nincs, a becsületbírósnak tudomására hozni. (24—27. §.)

Olyan egyezmény, melylyel a részesek a börzei választott bíróság határozatának vetik alá magukat, csak akkor kötelező, ha a részesek mindegyike kereskedő, vagy az illető üzletágra nézve a börze lajstromba be van vezetve, vagy ha a választott bíróság kikötése a vitás ügy felmerülése után jött létre. (28. §.)

(Folyt. köv.)

A magyar nők tiltakozása.

Nem csalódtunk a nagyváradi lelkes keresztény hölgyek igaz hithuzgalmában, midőn fölhívást intéztünk hozzájuk, hogy tiltakozzanak a sz. kereszt meggyalázása ellen. Ujabbán a következő hölgyek küldték be tiltakozásukat a vakmerő merénylet ellen:

(Folytatás.)

- 745 Özv. Csapó Sándorné
Szüts Aranka
Müller Evelin
Szüts Bella
Pál Ilona
750 Balogh Erzsike
Özv. Martinek Mátyásné

- Martinek Mariska
Gunya Berta
Gunya Jánosné
755 Simon Irén
Gunya Mariska
Gunya Amália
Szabó Jánosné
Szabó Tinike
760 Reznik Etelka
Özv. Reznik Ferenczné
Hanzlián Erzsike
Hanzlián Hermina
Nogáll Pálné
765 Hinger Tivadarné
Ziher Paula
Irsa Józsefné
Irsa Vilma
Zettner Irén
770 Fürich Dénesné
Fürich Margit
Özv. Mauspart Gyuláné
Beöthy Erzsike
Glosz Laura
775 Sándor Béláné
Sándor Imréné
Sándor Irma
Sándor Etelka
Sándor Gizella
780 Balogh Sándorné
Demeter Istvánné
Tomázi Jánosné
Máté Etelka
Máté Ilona
785 Özv. Csinege Györgyné
Méder Jánosné
Budik Tamásné
Pintér Erzsébet
Pintér Mária
790 Baráti Gyuláné
Bugye Mátyásné
Stolmár Ferenczné
Stolmár Margit
Jónás Istvánné
795 Beknyák Györgyné
Beknyák Juliska
Beknyák Margit
Salay Ferenczné
Fodor Károlyné
800 Stefeinovics Mariska
Özv. Polák Józsefné
Kálgben Juliánna
Iring Etelka, N.-Bánya
Iring Jolánka, N.-Bánya
805 Özv. Csiky Ferenczné
Gáspár Lajosné
Pongrácz Istvánné
Lakatos Ilona
Bozsoky Józsefné
810 Gottlieb Erzsébet
Tomes Lászlóné
Bereczkiné
Balácsi Jánosné
Nagy Jánosné
815 Biczu Jánosné
Lipeseiné
Gottlib Ilona
Molnárné
Veres Lajosné
820 Egyedi Erzsike
Csabdári Sándorné
Rezingerné
Ábrahámné
Diósiné
825 Mócziné
Nagy Piroska
Peismann Lajosné
Jurák Sándorné
Porcsalmy Sándorné
830 Kereszturi Lajosné
Kereszturi Róza
Józsa Andrásné
Dudás Jánosné
Kocsis Mária
835 Balog Károlyné
Gedeon Ignáczné
Szalayné
Fehérné
Fehér Mártonné
840 Özv. Gábrisné
Gábris Antalné
Miklósi Jánosné
Plat Teréz
Szücs Borbála

- 845 Gernezné
Farkas Lajosné
Cservenakáné
Gáhror Jánosné
Budai Józsefné
850 Csige Lászlóné
Manoklir Józsefné
Halász Jánosné
Hotya Demeterné
Hotya Mariska
855 Hotya Rozsika
Nagy Mariska
Varzil Györgyné
Kálmán Mihályné
Stöntsne
860 Fiksz Nándorné
Vent Ferenczné
Vajnovszki Józsefné
Vajnovszki Mihályné
Scholtz Józsefné
865 Libeszvári Jánosné
Zsiskov Rudolfné
Özv. Fuszko Ágostonné
Fuszko Róza
Fuszko Klótild
870 Özv. Molnár Ferenczné
Özv. Mihók Andrásné
Denderle Józsefné
Korbíta Károlyné
Köblös Ferenczné
875 Sulyok Ilona
Sulyok Mihályné
Gráf Josephin
Antoni Jánosné
Picher Lotti
880 Szánta Hermin
Balnák Anna
Cseh Ilonka
Keresztury Sándorné
Özv. Dorsinczky Mihályné
885 Özv. Dobos Lajosné
Juhász Józsefné
Kutasi Gusztávné
Burzik Mihályné
Burzik Juliánna
890 Burzik Ilona
Kutasi Anna
Sajó Károlyné
Csürködi Péterné
Csürködi Josepha
895 Paráti Erzsébet
Kis Mihályné
Szőnye Tivadarné
Szőnye Juliána
Edtberger Ferenczné
900 Nagy Sámuelné
Özv. Szabó Gáborné
Sencher Margit
Mányi Istvánné
Major Imréné
905 Özv. Papp Bálintné
Bologán Jánosné
Puskás Juliána
Pénzes Irén
Velsz Gizella
910 Pap Katalin
Veres Györgyné
Szagán Juliána
Kovács Gusztávné
Tóth Irénke
915 Tóth Margit
Tóth Mariska
Mátyás Istvánné
Alltert Istvánné
Gujás Imréné
920 Dobos Juliána
Major Erzsike
Jenei Juliska
Pasuk Róza
Nagy Margit
925 Nagy Juliána
Geiszberg Constantia
Kállay Ilona
Sztarill Mária
Varga Hermina
930 Özv. Bilófszki Jánosné
Özv. Pethő Mihályné
Pethő Teréz
Gombay Jolán
Kajaba Antalné
935 Berta Péterné
Zámmer Józsefné
Rájs Magolna

- Rájs Gizella
Rájs Irén
940 Varga Ákosné
Marosán Demeterné
Torszán Gergelyné
Torszán Mária
Torszán Teréz
945 Isunk Péterné
Varju Györgyné
Jozefine Tilser
Jónás Ferenczné
Buzássy Józsefné
950 Vajna Béláné
Vajna Ilona
Vajna Gizella
Vajna Margit
Özv. Klinge Antalné
955 Özv. Ritter Antalné
Ritter Richárdné
Grocholszky Ferenczné
Grocholszky Andorné
Grocholszky Mariska
960 Grocholszky Amália
Makovics Istvánné
Pintér Mihályné
Özv. Zakariás Endréné
Zakariás Jánosné
965 Pampura Józsefné
Beke Józsefné
Timár Imréné
Fekete Andrásné
Mátéh Imréné
970 Mórri Bertalanné
Sinké Alajosné
Giszfejt Józsefné
Kollár Janka
Kollár Jánosné
975 Juhász Lajosné
Beóthy Mária
Tiszai Jánosné
Pintér Teréz
Drabant Eleonóra
980 Szabó Katalin
Maroni Erzsébet
Barcs Lajosné
Lovasi Juliána
Szabó Mária
985 Szabó Erzsébet
Gazdag Györgyné
Makó Sándorné
Császár Ferenczné
Wudernitz Jánosné
990 Frischman Adolfné
Molnár Etel
Mihók Francziska
Kulcsár Istvánné
Pippmann Irén
995 Pippman Anna
Pippman Róza
Pippman Ilona
Andriska Ilonka
Andriska Irma
1000 Andriska Stefán
Andriska Róza
Andriska Irén
Judás Ágnes s. k.
Nagy Józsefné
1005 Bájer Antonia
Géczy Irén
Géczy Lajosné
Dakanics Istvánné
Özv. Kasza Antalné
1010 Rózsa Béláné
Péter Lajosné
Váti Antalné
Szabó Mária
Özv. Gyurinyi Sámuelné
1015 Özv. Litsmann Józsefné
Özv. Nagy Gáborné
Morvai Villiboldné
1118 Müller Hermanné

(Folytatjuk.)

Felhívás előfizetésre.

F. évi október hó 1-től a „Tiszántúl“ politikai napilapra új előfizetést nyitunk. A „Tiszántúl“ zászlójára a katolikus s hazafias szellem és irány eme jelszavai vannak felírva: Isten, király, haza!

A „Tiszántúl“ az egész országban a legolcsóbb politikai napilap.

Kérjük tisztelt elbarátainkat, hogy lapunk terjesztésével szent s hazafias elveinket is minél szélesebb körben terjeszteni sziveskedjenek.

Az előfizetési feltételek a lap homlokán olvashatók. A szerkesztőség.

UJDONSÁGOK.**TÁJÉKOZTATÓ.**

- Szept. 20. Kerékpár verseny a Sport-téren.
 > 25. A Berettyó vizszab. társulat választmányi ülése d. u. 3 órakor.
 > 26. A Berettyó társulat őszi közgyűlése d. e. 9 órakor.
 > 27. A városi árvaház megnyitási ünnepe.
 > 28. Megyei közigazgatási bizottság rendkívüli ülése d. e. 10 órakor.
 Október 3., 4., Lőverseny a nagyvárad gyepen.
 > 4. A nagyvárad kath. kör millenniumi ünnepélye.
 > 18. A főreáliskola palotájának fölavatása.

* Schlauch biboros és püspök Debreczenben. Ó Eminenciájának fogadtatása ügyében csütörtökön délután ismét ülést tartottak a debreczeni róm. kath. egyházközség és az iskolaszék tagjai. A fogadtatás általunk már közölt rendjének apróbb részleteit beszélték meg s mivel a fogadtatásnál előreláthatólag nagy közönség vesz részt, elhatározták, hogy a tolongás megakadályozása és a rendfentartása ügyében megkeresik a rendőrséget is. Az ünnepélyes fogadtatásnál különben a legtöbb egyesület lobogója alatt vesz részt s a róm. kath. iskolák összes növendékei is kivonulnak. A másnap délelőtt tartandó bérnialáshoz a templomot egyházi díszbe öltöztetik. A bérnialást megelőzőleg nagy mise lesz, a melyen fényes segédlet mellett maga a biboros főpap: **Schlauch Lőrincz**, kardinális nagyvárad püspök pontifikál. A mise után beszédet intéz a bérnialáshoz s azután kezdetét veszi a bérnialás. Vasárnap délelőtt a leányok, hétfőn délelőtt a fiúk bérnialását végzi. A biboros főpap kedden reggel folytatja bérnialását.

* Tiltakozó hölgyeink tudomására hozzuk, hogy az *„Alkotmány“* cz. székes-fővárosi kath. napilap átvette a Tiszántúl-ból ama nagyvárad ielkes hölgyek névsorát, akik tömegesen csatlakoznak ahhoz a felhíváshoz amely az ősbudavári merénylet ellen tiltakozik és annak törvényes megtorlását követeli.

* Az uralkodóház öröme. Mária Valéria kir. hercegnő, mint Bécsből jelentik, örvendtes családi eseménynek néz elébe, melynek következtetését még e hó végére várják.

* A holtkéz. Az esztergomi *katholikus legényegyletnek* Vasary Kolos hercegprimás 100 frtot, Graell János és Blümelhuber Ferenc esztergomi kanonok 500—500 frtot. Császka György 50 frtot és Simor Teréz 1000 frtot adományozott. E nagylelkű adományok által felsegítve, sikerült az esztergomi katolikus legényegyletnek állandó otthont szereznie. Az új ház már teljesen felépült s e hó 27-én fogják felavatni nagy ünnepségek között.

* Amagyar kapuzinusok kétszázéves jubileuma. Kisasszony napján mult kétszáz éve annak, hogy a kapuzinus atyák Moórott Fajermegyében, megtelepedtek. Ennek évfordulását ünnepelték meg ezidén háromnapos ajtatosságban, melyben a megye főpásztora dr. Steiner Fülöp püspök ur is részt vett, elismerését nyilvánítva a moóri kapuzinus rendnek, áldásos működéséért.

* Kinevezések a megyénél. Biharvármegye főispánja: **Beóthy László** tegnap töltötte be kinevezés útján az elhalálózás folytán megüre-

sedett b.-ujfalui járásorvosi állást és az ujonnan rendszeresített mező-keresztesi és [b.-tordai járásorvosi állásokat; továbbá egy központi irnoki és a belényesi járás irnoki, végül egy kórházi segédorvosi állásokat. A berettyó-ujfalui járásorvossá dr. **Grósz Ignác** nagyszalontai járás orvost, bihar-tordai járás orvossá, dr. **Grósz Sámuel** berettyó-ujfalui gyakornok orvost, mező-keresztesi járásorvossá dr. **Braun Illés** közkörházi segédorvost nevezte ki. Az ekként megüresedett nagyszalontai járásorvosi állásra pályázatot hirdetnek s a kérvények október 15-ig a főispánhoz adandók be. — Ezen kívül **Patzkó Géza** napdíjast III. oszt. irnökká nevezte ki. — **Drágos Sándor** belényesi járás irnok lemondását elfogadta a főispán s helyére **Vandrics Gábor** olcsai anyakönyvvezetőt nevezte ki. — A közkörházhoz segédorvossá dr. **Elsász Emil** nevezett ki.

* Néppárti gyűlések. Szeptember hó 27-én a következő helyeken tart a néppárt üléseket. Szakcsón (Tolna-m.), Német-Bolyban (Baranyam.), Hajóson (Pestm.) és Kis-Pulyon (Vas-m.)

* Személyi hír. Székács Sándor konstantinápolyi zeneművész, városunk szülötte, rokonainak látogatása végett két nap óta Nagyváradon időzik.

* Lévay Henrik főrendiházi tagsága. A budapesti lapokat többször foglalkoztatta az a hír, hogy Lévay Henrik, miután katolikus lett, lemond a főrendiházi tagságról. A *D. H.* értesülése szerint ez a hír legalább is korai. Lévaynak eddig tényleg esze ágában sincs e lépést megtenni. Nincs is oka reá.

* Az ártándi aranyelet. Platthy Miklós földbirtokos átadta Cséplő Péter muzeumörnek az Ártádon talált népvándorlaskori leletet, melyben néhány érdekes aranytárgy is van. A tudós tanár valamely szaklapban ismertetni fogja a múzeum ez újabb tulajdonát. Mellesleg megjegyezve, a napokban dr. Reinecke Pál müncheni tanár látogatta meg e múzeumot s legteljesebb elismerését fejezte ki a látottak fölött.

* A budapesti tudomány-egyetemi méltóságok választásának megerősítése. A közoktatásügyi miniszter dr. **Bognár István** nyil. rendes tanárnak az 1896/7. tanév tartamára az egyetem rektorává, dr. **Kisfaludy A. Béla** ny. r. tanárnak a hittudományi, dr. **Földes Béla** ny. r. tanárnak a jog- s államtudományi, dr. **Ajtai K. Sándor** ny. r. tanárnak az orvos-tudományi, **Thewrewk Emil** ny. r. tanárnak pedig a bölcsészettudományi karok dékánjaivá, nemkülönben dr. **Thanhoffer Lajos** ny. r. tanárnak az orvos-tudományi kar jegyzőjévé történt megválasztásukat jóváhagyta és nevezettek ezen tisztségükben az 1896/7. tanév tartamára megerősítette.

* Grósz Albert kitüntetése. Dr. **Grósz Albert**et, köztisztviselőben álló orvosunkat, a most lefolyt közegészségügyi kongresszus alkalmából nagy megtiszteltetés érte. Ez a kongresszus u. i. őt választotta tiszteletbeli elnökévé. Örvendünk a kitüntetésnek s kívánjuk, hogy sokáig részesüljön még kartársai megtisztelő bizalmának ily fényes tanujeleiben.

* Új kath. kör. A hivatalos lap jelenti. A rohonczi kath. polgári olvasóköri alapszabályait a m. kir. belügyminisztérium, f. évi 78.503. sz. alatt, a bemutatási záradékkal ellátta. Melen üdvözöljük!

* A miniszter köszönete. A vallás- s közoktatásügyi miniszter **Bubicz Szigmond**, kassai püspöknek, aki mint az Esterházy hercegi uradalmak zárgondnoka Kecsege pusztán 4020 frt költséggel elemi iskolát építtetett, — továbbá **Puthon Leopoldina** bárónőnek s néhai **Sau Martino de Valpergo** grófnő örökösének, akik Kis-Szálláson 6000 frt költséggel elemi iskolát építtettek, — nemkülönben **Czirákya-Imássy Erzsébet** grófnénak, aki a kétegyházi r. kath. és gör. kel. iskolák 30 tanulóját két

tanító kíséretében az orsz. kiállítás megtekintésére saját költségén Budapestre küldötte, — végül az I. magy. áll. tisztviselőegylet által szegény árva középiskolai tanulók javára tett 2000 frtos alapítványért elismerését s köszönétét nyilvánította.

* Bihar megyei földmivesek a kiállításán. A központi járás főszolgabírója: B e r c z y Imre nagy buzgalommal hozzájárult, hogy az államvasutak és a kiállítási igazgatóság által a földmiveseknek adott kedvezmények igénybevételével a járás területéről földmives csoportokat vezessen a főváros és a kiállítás megtekintésére. A fáradozásnak meglelt a kívánt sikere. Már korábban 300 főből álló csoportot vezetett fel a fővárosba, tegnap egy újabb 300 tagból álló földmives csoporttal ment fel Budapestre. A fővárosba a tegnap déli vonattal utaztak el s utközben az egyes állomásoknál is sokan csatlakoztak hozzájuk. Mint halljuk, már ismét van néhány száz jelentkező, akik egy újabb expedícióval fognak a jövő hó elején a fővárosba menni.

* Az orsz. közoktatási tanács szabályzata királyi Ő Felsége legfelsőbb elhatározásával folyó évi október hó 1-én lép életbe. Ennek kapcsán a közoktatási miniszter az átmeneti teendőket ellátásával megbízott elnökséget elismerő köszönetének kifejezése mellett teendőitől végleg felmentette s egyidejűleg Sebestyén Gyulát, a budapesti VI. ker. állami polg. isk. tanítónőképző intézetnek igazgatói címmel s jelleggel felruházott rend. tanárát e minőségében az orsz. közokt. tanácshoz a titkári teendőket ellátása céljából ideiglenes szolgálattételre berendelte.

* Kiténtetett debreczeni iparos tanoncok és segédek. Annak idején megemlékeztünk róla, hogy az iparos tanoncok és segédek időleges kiállításban részt vett nagyváradi és biharmegyei tanoncok és segédek közül többen díjat és jutalmat nyertek. A kiállítás igazgatósága az aranyakból és szakmunkákból álló jutalmakat már leküldte a nagyváradi kiállítási kerületi bizottságnak s egyúttal kísérő iratában kéri a bizottságot, hogy a jutalmak kiosztását lehetőleg ünnepélyes módon eszközölje, hogy annál emlékezetesebbé tegye a kiténtetett tanoncok és segédek előtt a milleniumi kiállításban történt sikeres részvételüket. Miután a jutalmak mellé adott diplomák még nincsenek készen s azok beérkezése decembernél előbb alig várható, igen helyesen intézkednek a bizottság, ha a jutalmak ünnepélyes kiosztását a *karácsonyi ünnepek alatt tartatják meg.* Az ünnepélynek mindenestre olyanak kell lenni, hogy abba a nyilvánosság érdekelt szakköréi is be legyenek vonva, mintegy nagyobb nyomatékot szerezvén annak az egész aktusnak.

* Másodvirágzás. Nagy-Enyed város kertjeiben és szőlőiben a gyümölcsfák és szőlőkék a nem rég volt jégeses következtében másodszori virágzásnak indultak.

* Hitelező, akit az adósok köröztetnek. Pár évvel ezelőtt távozott el Nagy-Bajom községéből Takács Lajos segédjegyző. Ennek a segédjegyzőnek a község azonban több havi fizetéssel tartozott, melyet hogy neki megfizessen, mindenütt keresett, azonban sehoh sem talált. A becsületes előjárás, hogy mégis tisztába jöhessen Takácssal, — elrendelte annak személyes leírás folytán országosan leendő köröztetését.

* A telefon reformja. A párisiak is érzik a telefonszolgálat egyik legbosszantóbb hiányát, a »lecsengetés« lehetetlen voltát. A kezelő kisasszonynak maguk örülnének legjobban, ha a beszélgetés befejezésének jelzésére valami határozott eszköz létezne, mert hiszen őket okolják legjobban, ha kellenél korábban, vagy később kapcsolják ki az összeköttetést. Es mennyt kell szenvednie annak, aki hibásan van összekötve, ha a másik fél türelmetlen és folytonosan csenget, hogy a »központot« szólítsa, de persze csak ártatlan felebarátját ejti kétségbe a csilingeléssel. De nálunk mi sem történik ennek a bajnak megszüntetésére, Párisban azonban most azon gondolkoznak, mi-

kép lehetne a telefont oly szerkezettel reformálni, amely lehetővé teszi, hogy az előfizetők az összeköttetést megszakíthassák, amikor csak akarják.

* A jólelkűség. A sötét utcán valaki megtámadja kedélyes urat és alaposan eldöngeti. A jajgatásról azonban figyelmes lesz a hangjára és észreveszi, hogy tévedt. Így kiált fel: »No né! Hisz én nem ismerem magat... Nem magat akartam megverni!« Kedélyes ur sajnálkozva felel: »Oh szegény, most hiába fáradt!«

* Működik az adóprés. Az aratás, cséplésnek vége van, a gazdák betakarították évi fáradozásuk nagy részének eredményét. Ilyenkor indul meg az adó befizetés erősebben, a mikor a gazda az évi termésből igyekszik az államnak is juttatni, hogy elkerülje a végrehajtót. De az adóprés is jobban működik, hogy most hajtsa be a hátralékosoktól tartozásait, a mikor inkább kerül a gazda bugyellárisába egy-egy angyalos nagyobb banknóta. A legzélszerűbbnek tartják erre nézve, ha a községi előjárókra kimondják a felelősséget, a mire aztán a jegyzők és bírók saját érdekükben, erősen szorgalmazzák az adóbefizetést. Biharvármegye területén is sok az adóhátralék, a miért a megyei közigazgatási bizottság szeptember hó 28-án délelőtt 10 órakor rendkívüli ülést tart, a melynek egyedüli tárgya, a felelősség kimondása a nagyobb adóhátralékkal tartozó községek előjáróira.

* Hódmező-vásárhelyi méregkeverők ügyében Molnár Elemér szegedi törvényszéki bíró 16 hónapi munka után befejezte a vizsgálatot. A méregkeverő banda összesen tizenegy embert ölt meg. A törvényszék a végtárgyalást az ősz folyamán fogja megtartani.

* Mi Andris bácsik akadémiaja. A belügyminiszter a fővárosban rendőri muzeumot s ezzel kapcsolatban rendőri könyvtárt akar létesíteni. A muzeum s a könyvtár a főkapitányság épületében nyerne elhelyezést. Már számos tárgyat és szakkönyvet beszerettek erre a célra s az előkészületek annyira haladtak, hogy a terv nemsokára megvalósulhat.

* Jegyzővizsgálat. Biharvármegyénél a szokásos őszi jegyzővizsgálat határidejét tüzte ki Szunyogh Péter alispán. Az írásbeli vizsgálat szeptember hó 21-én, a szóbeli vizsgálat pedig szeptember 22-én lesz. A vizsgálni akaró ifjaknak szeptember hó 21-én, hétfőn délelőtt 9 órakor jelentkezniük kell Papp János megyei főjegyzőnél. A vizsgálatra eddig a következő négy egyén jelentkezett: Tamáskovits Béla asszonyvásári, Papp Vid Ákos ippi (Szilágymegye), Rokszin György méhkereki és Papp Kálmán bihar-diószegi lakosok. Felhívjuk ugy ezeknek, mint azon ifjaknak a figyelmét, hogy hétfőn délelőtt annál inkább jelentkezzenek vizsgálatra a megyei főjegyzőnél, mivel ez évben nem lesz több jegyző-vizsgálat Biharvármegyénél.

* Vizbe fult bucsusok. Schaffhausenban a napokban este, a mikor a Konstanzból jövő »Arena« nevű rajnai gőzös Busingennél kikötött, a tizenkét méter hosszú kikötőhidnak, mely tömve volt bucsusokkal, középső része leszakadt. Negyvenöt ember a vizbe esett. Eddig csak azt tudják, hogy a szerencsétlenség következtében egy fiu, és egy leány a vizbe fult. Meglehet azonban, hogy többen is megfultak, de holttestüket az áradás lefelé sodorta. Az Arena gőzösn a szerencsétlenség következtében óriási pánik támadt. Körülbelül kétszáz utas a hajó egyik oldalára tódult s kicsibe mult, hogy a hajó el nem sülyedt. A régi hidat hat év előtt restaurálták. Azért szakadt le most, mert a keresztgerenda eltört.

* Az iparosok bajai. Az ezredéves országos kiállításán résztvevő kiállítók és iparosok az ország színe előtt való szereplés árnyoldalát most kezdik érezni. A kiállításban való szereplést csaknem mind drágán fizeti meg, mert aránylag igen kicsiny volt a vásárlás, a mi hasznot hajtott volna a kiállítóknak. A kiállítás igazgatósága a kiállítóknak most küldte le a borsos számlákat, a melyek a térdiját, őrzési, felügyeleti, gondozási és javítási költségeket foglalják magukban. A számlák áraiból volt alkalmunk meggyőződni, hogy a kiállítás igazgatósága nem járt el méltányosan s elég magas

árakat számított, a melyek alig állanak arányban azzal a sok esetben jelentéktelen szerepléssel, melyet épen az elrendezés folytán kapott egyik-másik kiállító.

* Egy halott, a ki megveri a feleségét. Temesvár mult vasárnapi csendjét tragikomikus eset zavarta meg. Egy kőmives-ségé hosszasa betegség után oly merevgöresbe esett, hogy családja halottnak tartva, koporsóba fektetve, ravatalra helyezte. A gyertyákat annak rendje és módja szerint meggyújtották mellette, felesége pedig sirva imádkozott a megboldogult lelki üdvéért. Történt azonban, hogy a holtnak vélt ember fölébredt tetszhalál álmából s a mint a helyzetet felismerte, olyan méregbe jött, hogy kiugrott a koporsóból s az egyik gyertyatartóval valóságosan elpáholta a feleségét.

— Hát idő előtt akarsz etföldelni? méltatlankodott nagy haragjában.

Az eset, természetesen, az egész városban nagy ribilliót okozott.

* A löre megadóztatása. Az esztergomi szőlőgazdák közt a mult hónapban mozgalom indult meg az ugynevezett löre megadóztatásának beszüntetése tárgyában. A mozgalomnak Frey Ferenc országgyűlési képviselő állott az élére. A mult hónapban értekezletet is tartottak, a melyen elhatározták, hogy Lukács László pénzügyminiszterhez Frey küldöttséget fog vezetni és egy terjedelmes memorandumot nyújtanak be, a melyben ara kéri a minisztert, hogy az Esztergom városára kirótt 28.000 forint italadót 25.000 forintra szállítsa le. Frey Ferenc a küldöttséget — a jövő évi költségvetési tárgyalások befejezése után — Lukács pénzügyminiszter elé fogja vezetni.

* Borzalmas látvány. Megrázó jelenetnek volt szemtanuja tegnapelőtt mintegy 500 főből álló váróközönség a rózsahelyi vasuti állomáson. Az oderbergből érkező személyvonatot várták Rózsahelyen. A szolgálatot tevő tisztet Bugyinszky vasuti gyakornok, egy ottani postatíztnek a fia helyettesítette, a ki még alig egy hónapja van az állomáson alkalmazva. Bugyinszky egy pillanatra megfedkezett az érkező vonatról és más vonatokkal volt elfoglalva. A mint a vonat herobogott a pályaudvarba, Bugyinszkyt a gépnek oldalt mozgó alkatrészei a zubbonyánál fogva megragadták s a levegőben föl-alá dobálva, a gép után hurcizolták. Iszonyu küzdelmet fejtett ki ekkor a gyakornok, feltápáskodni igyekezett, de hasztalan, minden kerékforduláskor közelebb és közelebb vonott a kerekekhez. Mindez egy pillanat műve volt. Az iszonyú látványra a peronon levő nagy embertömeg borzasztó lármában tört ki s a nagyobb része átugrálta a korlátot, hogy megmentse a halál torkában levő fiatal embert. Valamennyit azonban megelőzte az állomásfőnök, a ki látván a veszedelmet, nem várta a vonatnak ellengőzzel való megállítását, hanem odaugrott s — erős ember lévén — elszakította a már elgyengült szerencsétlent a gép mozdonyáról. A sokaság persze harsányan megéljenezte az állomásfőnököt. A fiatal embernek csodamódra semmi baja sem történt.

* Rendőri hírek. Késelő dinnye áruló. Salánki István dinnye áruló dühös ember, ezt már viselt dolgai után tudja a rendőrség. Tegnap egy szegény oláh asszony vásárolni akart tőle egy dinnyét, de midőn megvágta, látszott, hogy nem enni való. Mivel az asszony vonakodott megfizetni a rossz dinnye árát, a feldühödött ember megszurta az asszony kezét. A brutális embert feljelentette az asszony a rendőrségnél. — *Oda a brilliant.* Márkus Benőné füleiben szépen csillogott a drága brilliant függő s így nem csoda, ha megirigyelték. Tegnapelőtt este a 100 frt értékű kő kiveszett az egyik függőből. A gyermek mellett alkalmazott cselédet Szakács Agnest gyanúsítják, a ki már előzőleg is megvámolta a gazdája pénzes fiókját.

I R O D A L O M

— Dr. Boissarie: Lourdes története orosz szempontból. Fordította: Dr. Haiczl Kálmán. Kapható: Esztergomban Buzárovits Gusztávnál és fordítónál Garamb-Sz. Benedeken (Barsm.) Ára: füzve 1 frt 60 kr., kötve: 2 frt 50 kr.

Egy éve lesz, hogy általános feltűnést keltett gróf Zichy Gézának, a híres zeneköltőnek, remek és meggyőző felolvasása Lourdesről a Petőfi-társaság egyik ülésén. Most nem rég egy új munka hagyta el a sajtót, mely Lourdes történetét tárgyalja orvosi szempontból s azt tudományos értekezéseiben még meggyőzőbben állítja a nagyközönség elé.

Dr. Boissarie e művében tudományos szempontból vizsgálja és bírálja el ama számtalan csodás eseményt, melyeknek a csodabarlang állandó színhelye. Ő u. i. öt éven át, mint a lourdesi orvosi bizottság tagja a nagy zárandoklatok alatt állandóan ott tartózkodott és figyelemmel kísérte a betegek, a gyógyultak, sőt egyúttal életre-keltek seregét s tanulmányozta a lourdesi évkönyveket, melyek immár 22 kötetre terjednek. Hosszu szorgalmas gyűjtés és kritikai megfigyelés eredménye e könyv, mely Francia és Németországban nagy feltűnést keltett, több kiadást ért és most H a i c z l Kálmán ügyes, magyaros fordításában, csinos kiállításban jelent meg könyvpiacunkon.

Lourdes csodaeseményeinek hatása alatt áll 37 év óta a világ. Nincs nemzet, melynek fiai oda ne zárandokolnának, hogy hitükben erősödjének, bajaikban vigasztalást, szenvedéseikben gyógyulást keressenek. Lourdes története ma-holnap egész irodalmat képvisel s ha Lasserre ékes tolla a lourdesi jelenések és gyógyulások történetét az egész világon elterjeszté, nemkevésbé értékes, sőt hitetlen korunkban talán még nagyobb fontossággal bír Boissarie dr. fentjelzett művének megjelenése.

Ő e művében hasonló eseteket egymás mellé állít és kutatja, vajjon nem lehetne-e azokat valamiképp természetesen megfejteni. De kénytelen beismerni, hogy e rendkívüli gyógyulások szembeszállanak minden tudományos vizsgálattal, minden szigorú bírálattal s azokat a tudomány megmagyarázni semmi módon sem képes. Amit ő látott, látta 100 meg 100 orvos. Sőt a a Salpetriére és a nancy-i is felhagytak már a tagadás régi elvével, beismerték, hogy a barlangnál oly gyógyulások történtek, melyek a legtudósabb szakférfiakat is bámulatba ejtik. Nem csupán a katolikus, hanem protestáns, sőt istentagadó hitetlen orvosok konstatálják a lourdesi gyógyulásokat és számtalanon ismerik el azokban a természetfeletti hatalmat.

Csak dicséret illeti meg a tudós fordítót, ki a munka közrebocsátása által teljesebbé tette Lourdes-nak magyar irodalmát. Mindenkinek élvezetes és érdekes olvasmányt nyújt e könyv s elég anyagot találhatai benne a komoly gondolkodásra s oly nagy leczkére, mely a bölcsészre, keresztényre, tudósra s az orvosra egyaránt tanulságos.

SZINHÁZ.

Blaha Lujza vendégfellepte

III. a „Szókimondó asszonyság“-ban.

Szivárványszíneket mutatott művészeted három este, gyönyörteljes, hangulatos, élvezetes három estén. Ime, a magyar bíróné átalakult szerelmes Nánira s tegnap, ah, tegnap este valami olyant láttunk, mint még soha. Bájós és erőteljes Szókimondó asszonyságod finomsága, előadásbeli utólrhetetlen képességed, szemjártékd, mely villámként hatott, megértettünk rögtön s átérteltük ezerszer a tiszta műélvezet minden csodálatos hatását.

Am elemezzék művészeted ezernyi Istenadta alkotó elemeit azok, kiknek megtisztelő feladatul jutott az utókornak átadni rideg betűkkel azt, hogy ki voltál Te a magyaroknak, csodálatos lélek? Mi már tudjuk, hogy a Mindenható vigasztalásul adott nekünk sok bűbánatunk elűzésére s végtelen nagy öröm fog el bennünket, hogy nekünk énekeltél szivhezszóló hangodon s megtisztítottad a színpad sokszor füledt levegőjét. Nekünk nem kell képes melléklet, mert arczod lelkünkben él, alakjaid még frissek emlékezetünkben s a mi közönségünk melléklet nélkül is tudja, ki vagy s mi vagy nekünk. Tudja abból, hogy itt van Blaháné...

S ha a farsztó játék után fejedet lehajtod arra a nyugalomra, mely erőt ad neked, gon-

dolj arra, hogy egy nemzet szeretete virraszt körülötled.

S ime, egy gyermek, pöttön és kékszemű, de okos és téged szeret, legjobban fejezte ki tegnap a közönségnek érzelmeit. Megyeri Dezső kis fia odament apjához s azt kérdezte tőle, ami az igazgató fiát érdekelte:

— Apám, hol van szerződötve Blaháné?

— A népszínháznál, fiam.

A gyerek levette kalapját s átszellemülten mondta:

— Oh be' boldog az az igazgató, akinél Blaháné van szerződötve!

S a gyermek igazat mondott. S a rövid idő alatt, mit itt töltesz, nem mondhatunk egyebet, minthogy:

Csodálunk Téged! sz. d.

Blaháné és Soldos Sárka együttes fellepte. Tegnap este érkezett meg Blaháné bájós leánya Sárka atyja br. Splényi Ödön kíséretében. Megyeri Dezső igazgató addig kérte a kis művésznőt, ahogy csak ő tudja, hogy hogy végre engedett a közönség óhajának megfelelő tapintatos kérelemnek s megígérte, hogy már ma este a »Télen«-ben föllép édes anyjával együtt. A hír bizonyára oly örömet fog mindenütt kelteni, mint a mily szeretettel veszi körül a közönség a nagyművésznő leányát. Ez azonban nem zárja ki, hogy vasárnap este is föl ne lépjen az »Éjjel az erdőn« népszínműben. A közönség Megyeri ezen figyelméért csak köszönettel tartozhatik.

Igazságszolgáltatás.

Megakarta löni a szomszédját. Monus Ferencz geszti gazda-ember egy fegyverrel állítólag meg akarta löni szomszédját, Szilágyi Sándort, a golyó azonban nem talált, hanem a füle mellett repült el a golyó Szilágyinak s megsértette a fülét. A végtárgyalást tegnap kezdte meg ez ügyben a nagyváradi kir. törvénytörvényszék. Monus tagadja, hogy meg akarta löni Szilágyit, sőt nem is akar tudni a dolgról. Szilágyinak van bizonyítványa arról, hogy a füle fáj, de más orvos pedig azt állítja, hogy lövéstől olyan bajt nem lehet kapni, a milyen megzavarta Szilágyinak a hallását. A törvénytörvényszék éppen az ellenkező vélemény miatt elnapolta a tárgyalást s orvos szakértő véleményét kíván be.

REGENY-CSARNOK.

A forgácskisasszony.

— Elbeszélés. —

10

Irta: VALNICSEK BÉLA.

Negyedik fejezet.

A falu gyöngyei.

Szent-Györgyinek két gyöngye volt: Szemes Etelka és Szemes Erzsike. Mindketten büszkeségét képezték a falunak. Erzsike csöndes ábrándos kis leány s mindössze 15 esztendősen lehetett. Etelka ellenkezőleg 18 éve daczára pajkoskodni szerető, tréfás leány volt. Mindkét baba szerelmes volt.

Erzsike ideálja Szerelemhegyi Tivadar vala, a gyógyszerésznek első éves orvsnövendék fia. Szőke volt ő és kékszemű s így Erzsike méltán ábrándozott Tivadarról.

Etelka nem szerette a diákokat; ő Bolgár Gyulára gondolt sokszor s azt hitte, hogy kedves kis otthont tudna annak a vadembernek csinálni.

A két fiatal ember is hasonlóan érzett. Szerelemhegyi Tivadar ur természetesen egyelőre csak tanult és csak vakációjában udvarolt Erzsikének. Bolgár Gyula ellenben máskor is kereste az alkalmat, hogy Etelkával lehessen s nem egyszer gondolt arra, milyen kellemes lehet ilyen kedves kis csicsergő teremtséssel átélni az életet, aminő Szemes Etelka.

Különösen az tetszett Gyulának, hogy vadembernek nevezi őt Etelka; ezt nagyon von-

zóan és bájosan tudta kimondani; pedig másoktól nem szerette Gyula, ha így szólították.

A falu gyöngyei csakhamar Bérczy nővéreknél is meg kedveltették magukat s többször felkeresték őket a kastélyban.

Egy alkalommal Etelka maga ment a kastélyba; karján horgolás volt s a mint belépett az ajtón. Gyulát pillantotta meg. Bolgár a kert egyik padján ült s könyv volt előtte. Megpillantván Etelkát, üdvözölte őt.

— Itthon vannak ő nagyságáék? kérde Etelka.

— Nincsenek, de mindjárt jönnek. Várja be őket, kisasszony.

— Régen elmentek?

— Tíz percz előtt; fél óra mulva itt lesznek.

— Akkor várok s Etelka leült a pad végére.

— Én önt most valami érdekes olvasmányban zavarom, ugy-e?

— Oh igen; éppen abba akartam hagyni.

— Talán regény?

— Nem; Hufeland »Makrobitikája.«

— Mondja, Bolgár ur, Bérczyék szoktak olvasni?

— Igen, rendszeren a terráson. Egyszer a Mariska, máskor meg Ida olvas fel. — Mit hozott, kisasszony, a nővéreknek.

— A horgolt munkát. Szőghné emlegette, hogy nagyon szeretne ilyet.

— Kisasszony bizonyára sziveli a nővéreket.

— Persze hogy, mikor olyan szeretetreméltók.

— Nagyon kedvesek.

— Ha férfi volnék, belé is bolondulnék egyikükbe.

— Én is.

Etelka nevetett. Talán már szerelmes is?

— Ki tudja?

— És melyikbe, Bolgár ur?

— Találja ki, kisasszony.

— Én Mariskát választanám.

— Én pedig Idát. Gyula adta a komolyat, pedig kedve lett volna kaczagni; tetszett neki Etelka naiv kíváncsisága.

— És mi tetszik önnek leginkább Idában?

— A ragyogó fekete szeme.

Etelkának is volt olyan ragyogó, fekete szeme.

— Hát még mi?

— Azok, a gödröcskék a két arczán.

Csudálatos, Etelkának is vannak olyan gödröcskéi.

— Aztán olyan kedvesen, szépen mosolyog, folytatta Gyula.

— No ezt igazán nem hittem volna a vademberről, szólt Etelka elgondolkozva.

— Miért nem?

— Azt hittem, hogy ön csak könyvekben tud gyönyörködni, meg a virágokban.

— Ida is ilyen virágszál. Ezt mosolyogva mondta Gyula.

— Mondja csak, Bolgár, igazán mondja ezeket.

— Mért kételkedik?

— Olyan furesán mosolyog melléje.

— Még csak most jön rá?

— Hát nem beszélt komolyan?

— Persze nem.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Bánffy Bécsben.

Bécs, szept. 18. (Saj, tud. távirata.) Bánffy Dezső b. kormányelnök ma ide érkezett. Hir szerint a országgyűlés feloszlataához kikéri a legfelsőbb jóváhagyást.

Miniszterválság.

Budapest, szept. 18. (Saj, tud. táv.) Bánffy b. köréből jelentik, hogy az országgyűlés fölloszlata iránt való kérelmével egyúttal alternatívaként följánlja a kabinet lemondását.

Az országgyűlés föloszlatása,

Budapest, szept. 18. (Saját tud. táv.) A fővárosban feltűnést keltett a »M—g« hire, hogy az országgyűlést október hó 5-én biztosan feloszlatják s a törvény-szerinti időben megejtik az általános választásokat.

A czár Londonban.

London, szept. 18. (Saját tud. távirata.) A czár utazását Edinburgba egész keddig elhalasztotta.

A békekongresszus.

Budapest, szeptember 18. (Saját tud. táv.) A békekongresszust ma folytatták. A napirend több pontját nagy érdeklődéssel tárgyalták.

Ujabb vérengzés Konstantinápolyban.

Budapest, szeptember 18. (Saj. tud. táv.) Konstantinápolyi táviratok szerint a török fővárosban a hangulat roppant izgatott, nagy pánik uralkodik az egész városban. Az összes keresztények nem mernek az utcákon mutatkozni, mert nagy vérengzéstől félnek. A bekövetkező újabb gyilkolások híre mindjobban terjed.

Fellázadt török katonák.

Konstantinápoly, szept. 18. (Saj. tud. táv.) A yildiz palota előtt tegnap egy csapat katonaság fellázadt. A hadügyminiszter személyesen vezette a hadapródokat a lázadó katonák ellen, akiket véres utcai harcban levertek. Kétszáz hadapród elesett. A lázadók vesztességét még nem tudják.

KÖZGAZDASÁG.**Az új árvaház felszerelése.**

A városi árvaház részére szállítandó ruházati és élelmi cikkek névze az egyes üzletek illetve iparosok kijelölése, a melyekből és a kiktől a szóban forgó cikkek be szerzendők lesznek, — az árvaház igazgató választmányának hatás köréhez tartozván: annak megemlékezésével, hogy egyes üzleti — illetve ipari ágak köréből a következők lesznek, nevezetesen:

I. Élelmi szerek.

1. Fűszer félék,
2. Marha hus,
3. Liszt,
4. Főzelékek (szemes bab, borsó, lencse stb.),
5. Sertés hus (friss és füstölt) szalona és zsir.

II. Ruha félék.

1. Női ing, alsó szoknya (schiffon és barchet) karton és szövet ruha, nyári és téli harisnya, kötény (kék vagy színes karton) fejkendő (színes karton és téli pamut vagy szövetből) 4—12 éves leány gyermekek részére;
2. Bőrzipők és csizmák 4—12 éves fiú és leány gyermekek számára;
3. Téli felöltők 4—12 éves fiú és leány gyermekeknek.
4. Ingek, lábravalók és harisnyák 4—12 éves fiú gyermekek számára.
5. Zsebkendők (színesek és lehető erősek) mindkét nembeli gyermekek részére.
6. Kalapok és sapkák fiú gyermekek részére; — felhívom a helybeli üzlet tulajdonosokat és iparosokat, hogy a jelzett cikkek vonatkozó árjegyzékek és esetleg mintákkal is kiegészített írásbeli ajánlataikat hozzám a folyó 1896. évi szeptember hó 30-ig beadni sziveskedjenek.

Nagyváradon, 1896. szept. 18-án.

az igazgató választmány megbízásából

Ragány János,
főszámvevő.

Jóváhagyott szervezeti szabályzat. A mező-rendezésről szóló 1894. évi XII. tczikk folytán ugy a hegyi birtokosok, mint a mezőség tulajdonosai szervezkedtek. A várad-velencei osztatlan közös legelő birtokosság szintén kiegészített szervezeti szabályzatot, a melyet a földmivelésügyi miniszter megrősített.

A száj- és körömfájás Nagyváradon. Az a kóza hir járta be a várost, hogy a száj- és körömfájás járványszerűen fellépett Nagyváradon s a sertésvész által okozott mérhetetlen károsodás után ellehetünk készülve a járvány miatt a szarvasmarhák forgalmának betiltására, szóval egy újabb zárlatra. A dologból csak anynyi az igaz, hogy egy szarvasmarhán konstalták a betegséget s az állatot szoros zárlat alá vették s a legmesszebbmenő intézkedéseket megtették a baj terjedésének megállítására.

Uj gazdasági tudósító. A földmivelésügyi miniszter B a r a n y i Arpád kisterpesti lakost a magyar-csékei járás területére állandó gazdasági tudósítónak nevezte ki.

Vaggonhiány az államvasutaknál. Jólehet az őszi szállítások még nincsenek teljesen befejezve, a m. kir. államvasutak összes vonalain ismét erősen érezhető a vagonhiány. A feladott szállitmányokat csak feltételesen fogadják el az állomások s azok nem továbbítanak. Minden vonalon nagy a zugolódás a vagonhiány miatt, mert a határidővel eladott termékek szállítói nagy károkat szenvednek. A kereskedelemügyi miniszter hir szerint ugy segít a hiányokon, hogy a nemzetközi vagonkölcsönző társaságnál ötszáz vaggont bérel.

Terménytőzsde.

Budapest, szeptember 18.

B u z a tavaszra, bácskai	6.98
» tavaszra, északi	7.00
» szeptember-októberre, bácskai	7.26
» szept.-okt.-re északi	7.28
R o z s tavaszra bácskai	6.32
Rozs tavaszra, északi	6.34
T e n g e r i, junius-juliusra, bácskai	3.94
» jun.-jul.-ra, északi	3.96
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	11.10
» aug.-szept.re, északi	11.15

Bécs, szeptember 18.

B u z a tiszai	7.50—7.80
» bántási	7.15—7.79
» bácskai	7.15—7.52
» szokványúru ősze	7.19—7.55
B u z a szokványúru tavaszra	7.55—7.01
R o z s tiszavidéki	6.80—6.01
» szokványúru tavaszra	0.00—0.00
» szokványúru tavaszra	0.00—0.00
T e n g e r i magyar	6.25—7.75
Z a b, magyar kereskedelmi	0.00—0.00

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. szept. 18.

Magyar aranyjáradék 4%	122.25
Magyar koronajáradék	99.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	123.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.50
Italméresi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	155.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	138.50
Osztrák járadék papirban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	123.25
Osztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	145.—
Osztrák magyar bankrészevény	950.—
Magyar hitelbank részevény	405.—
Osztrák hitelintézeti részevény	369.50
Osztrák-magyar államvasuti részevény	368.75
20 frankos arany (Napoleonador)	9.53
Német birodalmi márka	58.65
London vista	111.65
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.71

Szerkesztő postája.

Rév. Tessék a kérdéses közleményt helyreigazítani; annak szívesen engedünk tért.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

BLAHA LUJZA asszonynak,
a budapesti népszínház művésznőjének IV-ik fölléptével.

Szombaton, 1896. szeptember 19-én,
a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével
Este 7 órakor fölemelt helyárrakkal:

T É L E N.

Népszínmű dalokkal 3 felvonásban.

Kezdeté 7, vége 10 órakor.

Holnap, vasárnap 1896. szeptember hó 20-án,
k é t e l ő d á s.

Délután 4 órakor félhelyárrakkal:
C Z I G Á N Y B Á R Ó.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté 4 órakor, vége 6-kor.

BLAHA LUJZA asszonynak,
utolsó és búcsú vendégfölléptével,
S O L D O S S Á R I K A vendégjátékával:

É J J F L A Z E R D Ő N.
Este 7 órakor fölemelt helyárrakkal:

Színmű 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

Kiadó ház.

Nagy-Magyar-utca 330.
házsám alatti ujjonnan
épült ház 4 szoba, 2
konyha, kamara, pincze,
mosókonyha, stb. hozzá-
tartozókkal együtt 196 1—3

november 1-től kiadó.

15351
1896 rkp. sz. Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

Hirdetmény.

Köblös Ferencz és társai nagyvárad-i lakosok Nagyvárad-Olasziban a **Nagytemető** és **papnövelde** közt elterülő s a nagyvárad-i 3198. sz. tjkvben 4990 hrsz. alatt fekvő tulajdonukat képező telken tégláégetésre szolgáló körkemence telepedégyezése iránt folyamodtak.

Az 1884. év XVII. t. cz. 27. és 28. §§-ai értelmében még pedig a helyszínen a jelzett földterületen megtartandó szemlélésre és tárgyalásra határidőül **1896. évi szeptember hó 30-ik napjának d. u. 3 óráját tüzttem ki.**

Ezt közhírré teszem azon felhívással és figyelmeztetéssel, hogy a tárgyaláson bárki is részt vehet; továbbá, hogy azok, kik a szándékolt vállalat létesítése ellen kifogásokat tenni akarnak, kötelesek a helyszíni tárgyalásnál szóval vagy írásban előadni, mert későbbi kifogások figyelembe vétetni nem fognak s azoknak ellenére is a vállalat engedélyeztetni fog.

Nagyvárad, 1896. szeptember 15.

Gerő,
h. rendőrkapitány.

— EGYHAZI NYOMTATVANYOK. —

Szent László-könyvnyomda részvénytársaság

Telefon összeköttetés.

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. sz.

Telefon összeköttetés.

A nagyérdemű közönség, szives tudomására hozzuk, hogy **könyvnyomdánk** mellé

PAPIRRAKTÁRT

rendeztünk be ahol *bármily mennyiségben* mindennemű

IRODASZEREK

beszerezhetők.

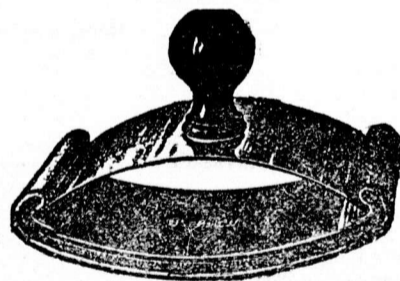
Raktáron tartunk: Mindenféle *irodai papirokat, levélborítékokat, koczkás és sima üzleti levélpapirokat, csinos és különféle dobozokban levélpapirokat, csomagoló papirokat, csipkézett színes papirokat, rajzpapirokat iskolák és (Wathman-féle) mérnökök részére fénnyezett (pausa) vásznat Csinos névjegyek nagy választékban, bálé meghívók, tánczrendek, eljegyzési, menu-kártyák, gyászjelentések, továbbá iskolák részére irkák, gyakorlat-füzetek, rajztömbök, noteszek, imakönyvekbe szent-képe stb stb.*

Kitünő minőségű

alluminium-, aczél- és bronz-tollakat.

Tollszárákat.

Itatóspapírt és porzót.

I r o n t.

Tentát és tentatartót.

Ez alkalommal van szerencsénk tisztelettel felhívni a nagyérdemű közönség figyelmét kitünően fölszerelt

KÖNYVNYOMDÁNKRA,

ahol mindennemű nyomtatványok: u. m. hírlapok, művek, oklevelek, részvények, sorsjegyek, továbbá takarékpénztári, ügyvédi, közjegyzői és kereskedői nyomtatványok **olesón** és pontosan elkészítettnek. Színes kivitelben üzleti-kártyák, számlák és körlevelek.

Kivánatra mintákkal és árjegyzékkel (vidékre is bérmentve) szolgálunk.

Levélpapíros dobozokban 30 krtól 1 frt 50 krig.